

Lobbing i rzecznictwo

Julia Kluczyńska

23 kwietnia 2025 r.

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Plan dzisiejszego spotkania

- Miniwykład - Czym jest rzecznictwo i lobbying? kontekst prawny. I dlaczego organizacje mogą i powinny się tym zajmować.
- Ćwiczenie
- Miniwykład
- Festiwal sukcesów i porażek - dyskusja o przykładach, sukcesach, porażkach i lekcjach

Co to jest rzecznictwo?

Spojrzenie z lotu ptaka

- Rzecznictwo/lobbying to po prostu **wywieranie wpływu na prawo i decyzje publiczne.**
- Jest wiele definicji, ale łączy je to, że są bardzo szerokie.
- Lobbying to działanie mieszczące się w ramach systemu demokratycznego – obywatele i organizacje społeczne mają prawo zabiegać o swoje sprawy i interesy.
- Obywatele/organizacje nie potrzebują na to zgody lub koncesji ze strony państwa.
- Tylko „lobbying zawodowy”, czyli działania na rzecz osób trzecich i za wynagrodzeniem, jest ściślej uregulowany, ale w niewielkim stopniu nas dotyczy.

Przykładowa definicja rzecznictwa

Planowane, zorganizowane działania, na rzecz zmiany świadomości społecznej oraz wpływania na decydentów i instytucje odpowiedzialne za politykę społeczną w celu rozwiązania danego problemu (na podstawie Rzecznictwo. Fundacja Synapsis. 2004. s.10)

Porządkujące uproszczenie

Każdy działanie lobbingowe jest rzecznictwem ale nie każde rzecznictwo będzie lobbingiem.

Ćwiczenie

- Dobierzcie się w kilkusobowe grupy
- Porozmawiajcie o tym, jakie działania rzecznicze pamiętacie z przestrzeni publicznej spoza tematów zw. z niepełnosprawnością (każdy z Was co najmniej po 1 przykładzie).
- Na flipczartach napiszcie, jakie to były działania, czy pamiętacie ich cel (o jaką zmianę ktoś zabiegał) i czy coś w nich Wam się podobało.
- Macie 20 minut:)
- Na forum całej grupy każda z grup opowie o jednym wybranym przykładzie.

„Być może mieszania się w politykę można by uniknąć, gdyby problem niepełnosprawności dotyczył tylko i wyłącznie prywatnej sfery życia. Jest to jednak zasadniczo problem publiczny, unaocznia on nasze zobowiązania względem siebie i dotyczy bezpośrednio każdego z nas – członków demokratycznego społeczeństwa. Kwestia dostępności może być w pełni rozwiązana tylko poprzez działanie instytucji publicznych i wspólny wysiłek. Społeczność osób z niepełnosprawnościami nie ma innej drogi do wyboru i zostają jej tylko działania polityczne”.

Ruckelshaus, J. (2017). The Non-Politics of Disability, New York Times.

Rzecznictwo - przykładowe możliwości

Konsultacje społeczne

Wysłuchanie publiczne

Petycje

Udział w komisjach i zespołach w Sejmie i Senacie

Dialog społeczny

Inicjatywa ustawodawcza

**Edukacja/
kampanie społeczne**

Konferencje i spotkania

**Raporty,
ekspertyzy,
białe księgi**

Festiwal sukcesów i porażek

Sukces – ustawa o zbiorcach publicznych

Kluczowe elementy:

- Współpraca ponad 30 organizacji, aktywna rola lidera (koordynacja, przygotowanie mer. spotkań i materiałów, bieżący kontakt z grupą i decydentami).
- Opracowanie założeń zmian i współpraca z MSWiA przy projekcie.
- Przekonanie, determinacja, gotowość na ryzyko (może się nie udać ale i tak warto).
- Czas – 6 lat.
- Wykorzystanie momentum - świetna współpraca z MSWiA.

Porażka - ustawa o fundacjach rodzinnych

Kluczowe elementy:

- Czas - 3 lata
- Dziesiątki spotkań na różnym szczeblu.
- Zaangażowanie prawnika konstytucjonalisty.
- Wspólne stanowisko z >50 podpisami.
- Determinacja drugiej strony, jej profesjonalizm i metoda faktów dokonanych w mediach, bardzo prosta argumentacja.
- Brak przekonującej odpowiedzi z naszej strony - nie udało się pokazać, że nasze racje są co najmniej równie ważne. Brak dobrej, prostej opowieści.
- Politycy czuli, że coś zyskują a nie czuli straty.

Dziękuję za uwagę i do zobaczenia jutro:)

Julia Kluczynska

juliak@forumdarczyncow.pl